

Spola.

T kdekým století a kdekým roku byla
 škola v naší vesnici založena, nelze ani po
 nejbedlivějším pátrání s jistotou uvést. Jistě
 však jest, že již ve století osmadvacátém měla
 organizaci učenlivých škol na císařovny
 Marie Terézie bylo zde vyučováno různými
 rodu lidu učiteli. Byla papírovi občanská
 žurní škola tří tříd rodu a čtyř, hlavně
 v době, kdy mně velmi rozšířená, že kdekým tří-
 činný mnozí rodičové dětí své doma vyučo-
 vati nechali. Školní budovy vůbec nebolo
 žádné. Locum o upravení a přikolení školy
 nepostavil se s úspěchem, následně, ač
 mnozí Commissionární pánové v té věci
 navedeno bylo. Hlavní návrh byl vrchno-
 stenský pán v Lokočicích, kterýž ke škole
 nechtěl souhlasit. Tímž čase stěhovala se
 škola z původní místnosti do druhé.

Pán nově žádné ustanovení učitel fant.
 40'ing vyučoval ve své chalupě číslo 5 a to až
 do roku 1811. Druhý učitel Jan Částka vy-
 učoval napřed v domě číslo 40, později v
 domě číslo 46. Najemní za učení a list

pro učitele bylo lehčej uskoceno ročně 36
klatých. Druho ten rozdělen byl tak, že nábo-
ženský frunt jako nákon školy, naučitel v Ro-
kočicích a obec platila stejnými částky po
12 platých. Jan Částecký koupil si roku 1820
od naučitel rozkočického slavného místa,
když uplavěl domek, dnešní číslo 75 k účel-
ním školním a pro šest učitelé. Cožem
dostával i on sora uvedeně najemné.
Tři svím odchodem z Bilovic poslal Jan
Částecký svůj domek Karlíně Olejnickové,
sými z Částeckého z domku číslo 2. Kvůli maji-
telce zdalo se najemné malým a proto
uprosedila školu i šest učitelův když ale
si bylo přidáno 18 platých, zůstala škola
v domku zde. Po smrti svého muže, za-
pravala Karlína Olejnicková domek číslo 75
své učitelce Janě Kaldové, která se
roku 1840 prodala do občan. Když roku
1844 slavěla se zlepují družka ku Pecké,
přišlo do Bilovic mnoho dělníků a tím
uostala velká nouze o učitelé. Za malou
světlučku platilo se až 40 platých ročně.
Tvoři majitelé domku číslo 75 uprosedili
školu znovu. Kápravda zlepují tak,
že v uvedeném domku byla uajata
jedna světlučka pro učitelé a v domě

čís. 50 u francišká srobočej měluise k vy-
učování. Že každé mětuise se platilo ročně
40 zlatých najemného.

Když obec u vybor viděl, že toto stého-
vání školy není vyučování na morách,
nřistoupil na udobu tehdejšího učitele Jana
Laugra ustaněti obecní dům páuoratorij.
Do monilo nátea tohoto obecního domu měla
se nřestřkorati škola. Roku 1845 byl nový
dům (dnešni nátea) zřstavěn. Tělože roku
16. prosince nřestřkoral se učitel Jan Laugr
do nových místnosti.

Pouěnadě křelina najemného platila
se k náboženského fondu, musekij věšknij
histonij staršej se šijcaři nředloženy bři e. k.
pubekuiu uxorokěmu. Najemné placi no bylo
jěsti dvě lěta. Roku 1847 odumřel fond nábo-
ženskij, náteudat a nřevsol jěj na nauštri
Kvalorapolske. Sredra tohoto nauštri či-
nita udumřelij molí placi najemného,
nřynclourajic se, že nřané nřstavila v obě-
rech novou školu, křerou nřij mřhou i dětky
k bilovic uavřětorat. Že se nřěinij usta-
noveno komisijněm jěduám, křeriko se
nřěčastulo nřest oběani bilovicějch. Še
budouj v oběaucl i v bilovicclch bři
mohl'dnaušij a mřěnyj. lěc česta v bilovic

do občan byla mčena, Komise ta se ko-
uala 16. dubna 1847 a pítuomyslně
upuala, že vada'lenost p bilovic do občan
jest velká a asta velmi nevhádná. Ká-
roven upuala, že škola občanská v stro
vlačí pro dítáj lamnější a p Maloměvce.
Tac se stalo, že škola bilovická pšítala
v místě a v šecui'm Tomě číslo 78.

až do roku 1866 sešitij se vřesknij
náknany ve škole německy a lepe za
učitele Pernice pvedeno vedení tšídulch
kuř a iných věcí českij.

Do školij se chodívalo ve vředui dnij
i v neděli: ve vředui dnij chořily dítá do
12 rokú a dítá od 12 rokú do 14 rokú
na vřídovalej školui vyučovánij praxe
v neděli.

7 roce 1889 stavala se dovaráim'
místnost vyučovaci vedolalčion a šec
byla nucena rompřítí na podlavení nové
budovy, že schváni šecui'ho výboru dne 14.
listopadu 1890 bylo konečně uneseno ka-
koupiti pro novou školu stavěbní místo
od tehdejšího starosty šce Václava Tá-
kany a koluka Jana Seby za 2300
akalých. Kákladni' cámen pro stavbu
nové školy položen byl dne 4. května 1891.

Stavba byla dokončena dne 25. října 1891 a slavnostně vysvěcena. Byl to krásný, poctivý den. Byly zbudovány dvě slavnostní jeřáby byla uprostřed náosce, druhá poblíž školy. Dřevný byl ořábový náosce. Křesť byla velká, přišli lidé z celého okolí.

V nové škole počalo se vyučovati dne 1. listopadu 1891 a zároveň škola dostala svou třídou rozšířena na kořtění.

Můžová tato slouží do dnešního dne svému účelu.

V roce 1922 převezena na jiné místo a stavba druhého rohoží a tam umístěna nové přístavky školy měřičství. V tom roce obecna škola rozšířena na pět tříd.

Proní zápis do měřičské školy konal se v roce 1923.

Chalupa, kde se vyučovalo kolem roku 1825.

Učitelé národní školy.

Okolo roku 1773 vyučovala + dílo-
 vadel ve svém bytě jatkovi Marie Taranková,
 švadlena. Uyučovala čtení + mořali četních
 knižek. Lo uí ujal se učitelské práce rojevoj
 onvalita, Kschčan, který sčoužil u dílny křesťana
 na císařovny Marie Teresie. Uměl píš do své
 čísti a psát a vyučoval děti ve svém domku.
 Ka to dostával od rodičů malou odměnu.
 Lo smrti tohoto ujal se vyučování lehdějí
 Losinský na domě čís. 40, Jakub Špatný.
 který tlo kauschal, poněvadž neměl k tomu
 zvlášť času. Roku 1793 přišel do dílny jatkovi
 Paulišek Kónig, který zdědil zále chalupu po
 svém otci, který po tčty plošín na šibenici
 sčoužil. Jako svotek byl uchován + svot-
 činci a naučil se tam vešle řemesla obuv-
 nického dobře čísti a psát. Jako šovanyš pro-
 cestoval různé kraje a časy vrátil se do svého
 rodiště, ujal se též vyučování mládeži. Asi
 jeho návrat přišel velmi vhod a sousedé ve
 kavkách, dávali mu malou odměnu na

penězích a naturalních, i když se ale ně-
mýje ale my učerování mládeže. Plat jeho byl
ročně 32, platých, 45 kopecků, mimo školné
a naturalní dárky od obce. Tento první
řádný učitel působil v Mílovicích do r.
1811. Téhož roku zemřel v obci velice těmice
uaxi uim a občanstvem, jelikož současně
veliké plati školního platu. Když no-
dal na ně žalobu, stal se v obci velmi
nenáviděným. Když a rukouce sebeby
truce. Žhusta vyžítali občani kónigovi
kauterna smrt jeho otce, což na konec při-
milo ubožáka k tomu, že zapádal u tisíc luo-
ných i vadů na nioaxeni. Odšel do Podolí
u Brna.

Ke 16. srpna 1811 stal se zde učitelem
Jan Částka. Trávil se v bitu u křivca a přešel
učerovati do Mílovic. Nežád svůj zastával
do roku 1821. Do doby než počal učerovati
zde Částka, učerovalo se stědavaně po různých
chalupách. Když Částka n dít, že to na poruček
učerování není, usstavil roku 1819 chalupu
čís. 75 a novajal i obci k učelím učerova-
ním. Najemným z chalupy uplácel škol, který
mu starbou zůstal. V letech 1815-1817 musela
u nás velká deatota. Částka, aby svůj hdy
řivot ucheduít, byl nucen prolati roku ženu

Obecní dům, vybudovaný roku 1841, kde se
léti učeroválo v mnohém rochoťi do r.
1891. V současné době jest majetkem kolůka
Kotěcha Tarasiej. Jest v něm umilěn úrad
roštrůn:).

s několika děrná do kůna. Když občané viděli jeho bídu, zavázali se něčím podobnou komisi slasluořučímí podpory dávali jemu na kvonění kletání na pecnu chleba a doou kó-láčích. Pecnu chleba měly se dávali lat ve-litě, jak se pro domácnost pětily; kladě měly o velkých svátcích. Když deakota renesťaraba auí v lílech přiblížek, podal čáokw řádost o zvýšení platu. Někteří se křivěno a dostával měsíčně 6 platič. K Bilovic oděšel roku 1827 do Budař u keltěho Mexivěho.

Koujmo učitelom stal se 67 letý staric Tomáš Krabec a vyučoval zde do roku 1834.

Do něm vyučoval učitel Jan Langner. Byl učitelem pilným a přičinlivým. Před to, že byl rodilým křemcem z Dolních Rakous, osvojil si důkladně češtinu a působit v obci velice hospodárně po 25 roků. Jeho rodulom jest, že před roku 1845 podáváta obecni díom číslo 78, když až do roku 1891 unistěno byla škola. Odsťiloval se roku 1859 dne 22. února z Bilovic do Trachtra, kde se stal uad- učitelem. Zemřel roku 1879.

Do Langnerovi přišel do Bilovic nový učitel frantisek Tručka. Předem se staly s oběicte. Když roku 1866 vyrukla z Bilovicích

cholera, stal se tučeta první svět. Heřtel
tento měl poláštmi rálibu v malbě. Na-
maloval si na stěny svého skovného
příbřku kutou došli doveduon zvířat,
teří a stornu velikou lojnost.

Následcem jeho stal se Jan Le-
nica, který zde působil až do své smrti
27. srpna 1889. Tento Lenica byl ještě při
svém skovném plati odcháán na různé
dobrodělné usetřitelé a souvěti. alyfarní
v rečeti a svátek měl trochu život
oslavěný, byl v ty dnyován na sběd do
rodiny kdejšího mlynáře. Když roku 1883
rozšířena byla škola na dojíždění, stal
se zde prvním řadučilem Bartoloměj
Roušar. Do něho byla zde řadučitelkou
Marie Kersková.

Roku 1889 po smrti Lenicové
byl zde provzatím řadučilem Josef
Juda z Husovic.

Když pak roku 1890 bylo místo
svátek na škole dělní koně staxováno, ob-
držel je řadučilem Josef Tepec, který sem
přišel 8. března 1890 z Lukovan. Když che-
šková se provdala, stal se zde učilem
roku 1891 Josef Lokva z Tišnova. Za niso-
bení řadučitele Tepec byl u nás oteřena

Budova školní vybudovaná v roce 1897.
Původní byla jednopatrová, v roce 1922 provedena nástavba
druhého poschodí.

nová školní budova v nynější ulici Komeuského.
 Zároveň rozšířena na dvojtřídní. První učilem
 ustanoven Josef Kozlík a učitelkou učitel
 manžel Marie ~~XXXXXXXXXXXX~~ Svobodová. Za nů-
 sobení šel do učitelů nabuzen v sčáunston
 rájem o netěpné sládky a udeodul řivot a
 tímto jest hlavně dítovati na to, že Bilovic
 do kalij se do počátku obel na brněnka.
 Proce 1897 jmenována učitelkou učitel
 manžel Jana Ninklová. Roku 1900 odeláxi
 a Bilovic učitel Josef Kozlík do Tomie a na
 místo něho jmenován učilem Maty. Jek.
 Tento učitel působil zde do roku 1902. Tíměxi
 býpno křoků roku odeláxi a Bilovic učitel
 Josef Pokora do Kveho křeta na Moravi,
 kde byl jmenován profesorem litovitu.

T dalšími lidmi za působení uat-
 učitele Josefa Terpuj na rdeji stole učovali:
 Richard Houfek, Antonín Tenely, Josef Fuchs,
 Marie Fišerová, Olga Kvaličková, Vladimír
 Šimčík, Alois Pospíšil, Kuzmilla Šimčíková,
 Marie Tenorová, Aneta Baiglová, slakar
 H. báčik a Felix Šik góšter.

Proce 1919 pro lřitou chorobu byl dán
 svádne štoly Josef Terpuj na odpočinek a
 na jeho místo ustanoven Josef Kozlík, který
 zde více lřty působil jako učitel.

Josef Kozlík byl ztížen v činnosti sloužit
jako učitelský do roku 1923, když byl
pro těžkou chorobu nervovou byl dán na
odpočinek. Kozlík byl dobrý učitel a vě-
lav.

Do odchodu učitelského Josefa Koz-
líka byla u nás zřízena tři škola měšťan-
ská a nově m. učitelům a zřizování
sandrova školy obecní uskutečnen kate-
slav Chvalík a Mox. Studějovci. Tento
zastává své místo i do dnešního dne,
když všechno bylo zřídito.

V rozdělení učitelů se zde, jako
učitelé se zřídali: Marie Hlediková, Olga
Kraličková, Marie Tenocová, Jean Křít
götte, Emma Maršáková, Tilenka
Maixnerová, Josef Dohmal, Marie Čučková,
Vojtěch Stora, Ládvá Staněk, Marie Ju-
barská a Marie Račtíkálková.

Dotud se byla vyučování uabo-
žeství římsko-katolického, všobiti na
nějsi škole zřizované, uho zastarane a
občan. You to: P. Tomáš Fyčej, P. Karel
Paulhaber, P. Karel Kremláčik, P. Xaver
Těšnar, P. Teodor Kaláb, P. Ferdinand
Mera, P. Emanuel Coubet, P. Bohumil
Homola, P. Josef Físel a P. Alois Dvořák.

Učitelské sbory škol obecné a měštanské
v roce 1928.

Ve školním roce 1929-1930 na pokřesť
 sboré škole vyučují: Marie Křovánová, Josef
 Sucha, Anžela Kostová, Anžela Meličková
 a Jindřich Keloun.

Na škole měšťanské vyučují: Ladí-
 slav Chválec, Jan Machaň, Božena Pálk-
 ková a Albert Dokořný.

Řecké vyučování práce vyučují na
 obou školách Luu lie Smečková a němčina
 Karel Kienberger.

Na božerství římsko-katolické učí
 P. Alois Dvořák a na božerství českoslo-
 venské katechet Karolína Novák.

Předsedou obou škol jest, jak již
 zmíněno Ladislav Chválec.

Řivostenská škola rocačová.

Před světovou válkou chodili učni
 z blízké do řivostenských škol do Brna.
 Proto projednali ředitelé řivostenci již letěly
 řízení, aby zde vůbec byla řivostenská škola
 rocačová. Kvůli tomu nájemn projednali a o
 složení školy se shodali uistiti: Karel Šochla,
 Josef Šotík, Václav Kašnar a Karel Ondřík.

roku 1921. Druhý dar obdržela škola od učitelů ze tří Tělnarů Kadrava, a to 20- korun. První učitelé byli došli státní, protože národní člen učitelů bylo sbohu, ani mávno nevyjímaje, na školách zionistických do- suda neučil. Tace' finanční nedostatky školy tixily.

Od 1. října 1923 ujal se vedení školy nový ředitel škol měšťanských Ladislav Chvořec, který působil v m. Moravských bu- dějovic a který působil již 30 let na zion- istických odborných školách. Ten požádal školu na Troj, tělnarů po jednom roce a požádal odboveného učitele Jana Mucharu, aby se ujal vyučování na škole od 1. října 1924. Od toho roku jsou každoročně na úvazk. ředitel Chvořec odměňování pilní a slušně v chovající žáci v kládující knihovni učitelů občanské pracovní. Obec sůžila svůj pří- spěvek na Kč 500- a roňovatě vyučování v nářelí velice tepělo renevan. Selnou nářelítem učelí, bylo na úvazk. ředitel Chvořec kav- leno vyučování v učelí Dny a to v pondělích a v úterý od 13. do 17. hodiny. Přesčáunou šetěnosti a šetěčnosti dočeno bylo na ve- dení školy ředitelem Chvořcem rozrovaly v rozročelí a od jelo nastourení byly ředily

Náhodověně remunovace za vyučování
řádně a řas vyplácej. Od 6. listopadu
1928 vyučuje sábovněho resolení a výpovědi
za učitelé Tg. ticha Stivara, který odšel
do Křišně, sábovný učitel Albert Polorný.
Křichu učitelé jsou již na škole definitivně
ustanoveni. T roce 1928 byl zvolen nový
školský výbor. Se složení z těchto občanů:
Prof. Anđeloslav Olejník, předseda,
Arnold Škacel, učitelský v. r., místo-
předseda, Jan Lisek Hektý, Křiš, ročnick-
ník. Dalšími členy výboru jsou: Josef
Tomane, ústavní místa, Jan Liset Kou-
della, obchodník, Ludovik Chrást, ři-
ditel a Karel Švehla, Křiš. - T době
současné má škola 36 žáků.

Společenské občanství ve škole.

Jak se udává ročádko říjnoví; byl roku 1834 obec k dohlášení na školu ustanoven kolouk Tomáš Oljníček, který byl zároveň učitelům. Ten zodpověděl škole o učitelém a zástupcem faryj lehději učební katalogy. Tyto katalogy jsou jim zodpovědány až do roku 1852. Na to jsou zodpovědány pouze učitelém, zástupcem faryj a neznámým učitelům. Pak došlo na školu vědom kolouka Kašpara Kačousoni a ten již zodpověděl školní práci. Do něm nebyl říjnoví; kdo z občanství byl zvolen jako školní dohláše. Ten se oá roku 1890 ještě možno sledovati čestní občanství ve školních zách.

Rok 1890-1895:

Kačar Taranka, kolouk
 frant. Oljníček, kolouk
 Jan Gulinet, mlynář
 zástupce faryj a neznámí.

Rok 1895-1900:

frantisk Bohual, voluit, nédseďa,
frantisk Olejník, voluit,
Jan Julinek, mlynář,
zástupce Jan a srovnati.

Rok 1900-1908:

Josef Terna, učitel,
frantisk Olejník, voluit,
frantisk Šurj, stolar, nédseďa,
zástupce Jan a srovnati.

Rok 1908-1911:

frantisk Olejník, voluit, nédseďa
Richard Loupek, učitel,
Karel Klavár, voluit,
Josef Fuchs, učitel,

Rok 1911-1914:

Josef Terna, učitel,
frant. Taviček, muskajník, nédseďa,
Karel Klavár, voluit,
frantisk Moxe, dílník,
Ferdinand Trnka, dílník,
zástupce Jan a srovnati.

Rok 1914-1917:

Karel Klaráč, volník, nůdseďa,
 František Kopecký, dělník,
 Ludmila Tanka, dělník,
 Jan Kartoš, dělník,
 Josef Tenura, uadvětel,
 odstavec farý a vrchní:

Rok 1917-1921:

Josef Kala, volník, nůdseďa,
 Ludmila Tanka, dělník,
 František Kopecký, dělník,
 Josef Wüsch, tržník,
 odstavec farý a vrchní:

Rok 1921-1925:

Jan Kartoš, dělník, nůdseďa,
 Vilém LeKach, dělník,
 Josef Kala, volník,
 František Koudelka, obchodník,
 Rudolf Tesnohlídek, spirovateľ,
 Jiří Kvíř, mládežník, předseda
 3 odstavec: učitelka.

Rok 1925-1929:

Alois Kala, úředník, nůdseďa,
 Vilém LeKach, dělník,

Šohdan Tunka, Stejnik,
Antonin Jelinek, Slavonik,
Jiří Dvorník, Karel Václavík, Pávek,
Janoslav Svoboda, Karel Václavík,
3 pěstunsi učitelstva:
Aurila Toková, učitelka,
Ludislav Choděček, učitel,
Jan Machar, odborný učitel.

Rok 1929-1933:
Alois Kala, učitel, předsesta,
Šohdan Tunka, Stejnik,
Kilim LeKach, učitel,
František Fik, vedoucí rolníků,
František Kříž, učitel,
Josef Kala, rolník,
3 pěstunsi učitelstva:
Aurila Toková, učitelka,
Ludislav Choděček, učitel,
Jan Machar, odborný učitel.

číslo dětí

Podle se dalo říci, uvádíme
pro naplnění počet žáků v některých letech
školy navštěvujících a to od let, kdy se nám
zachovaly záznamy.

R. 1834/35 bylo ve škole 20 chlapců, 22 děvčát

1835/36	7	12	7	13	7
1836/37	7	38	7	31	7
1837/38	7	32	7	27	7
1850/51	7	42	7	34	7
1860/61	7	47	7	40	7
1870/71	7	44	7	47	7
1880/81	7	37	7	31	7
1890/91	7	celkem 191 žáků			
1900/01	7	7	179	7	
1910/11	7	7	241	7	
1920/21	7	7	357	7	

7 novém roce při otevření školy
místnosti ve školním roce 1923/24 bylo na-
pádu do školy 48 chlapců a 43 děvčát.

V době současné, školní rok 1929/30, je
počet žáků tento:

Ve škole měřanské:

1. třída 18 chlapců, 11 děvčát
2. " 15 " 6 "
3. " 14 " 9 "

1. Texty malý počet učitelů a učitelů
světovou válkou, když skoro všichni mu-
žové byli na vojně, učitelé se no čas války
návratu a tak také ani děti se neodvážly.

Ve škole obecní:

1. třída 20 chlapců, 27 děvčát
2. " 24 " 26 "
3. " 19 " 21 "
4. " 23 " 14 "
5. " 20 " 16 "

Školní zahrada,
kde bude vystavěna nová měštanská škola
rok 1930.